CODART
Jaarverslag

2020

Stichting CODART
Den Haag

Rapport 2020

INHOUDSOPGAVE

		Pagina
ALGEMENE INFORMATIE		2
1	Algemeen	3
2	Financiële positie	4
3	Fiscale positie	5
BESTUURSVERSLAG		6
JAARREKENING		14
1	Balans per 31 december 2020	15
2	Functionele exploitatierekening 2020	17
3	Kasstroomoverzicht 2020	18
4	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	19
5	Toelichting op de balans per 31 december 2020	20
6	Toelichting op de functionele exploitatierekening over 2020	23
BIJLAGE		26
	Prestatieoverzicht 2020	27

ALGEMENE INFORMATIE

1 ALGEMEEN

1.1 Bedrijfsgegevens

Stichting CODART is een internationale netwerkorganisatie voor conservatoren van Nederlandse en Vlaamse kunst. Zij streeft naar het vergroten van de aandacht voor, het vermeerderen van kennis over en het verbeteren van de zichtbaarheid en de toegankelijkheid van het over de wereld verspreide museale erfgoed uit de Nederlanden voor een internationaal publiek.

1.2 Bestuur

Het bestuur van de stichting was ultimo 2020 als volgt samengesteld:

Voorzitter:
Mevrouw Drs. J.A. van Kranendonk

Secretaris-penningmeester:
De heer Mr. K.E. van Ginkel

Overige leden bestuur:
De heer Dr. N. van Hout
De heer T.A. Leysen
Mevrouw Drs. M. Scharloo

2 FINANCIËLE POSITIE

	31-12-20		31-12-19	
	€	€	€	€
Beschikbaar op langer termijn:				
Eigen vermogen		11.274		11.274
Vlottende activa				
Vorderingen	34.973		30.901	
Liquide middelen	55.824		10.889	
		90.797		41.790
Af: kortlopende schulden		79.523		30.517
Werkkapitaal		11.274		11.274

3 FISCALE POSITIE

3.1 Overige punten

Belastingplicht
Aangezien de stichting geen winstoogmerk heeft en vanwege specifieke werkzaamheden niet in concurrentie treedt met soortgelijke ondernemingen, is zij niet onderworpen aan vennootschapsbelasting.

B E S T U U R S V E R S L A G 2 0 2 0

Het afgelopen jaar was in alle opzichten anders dan andere jaren. De COVID-19 pandemie veranderde ieders leven en werkzaamheden ingrijpend. Voor CODART betekende dit met name dat er na 12 maart geen fysieke bijeenkomsten meer konden plaatsvinden. Het congres dat in mei in Stockholm zou plaatsvinden, moest worden verplaatst en ook de CODART*focus* naar München in het najaar kon niet doorgaan, ook omdat de tentoonstelling over de schilder Jacobus Vrel verplaatst werd en uiteindelijk helemaal werd geannuleerd. Ondanks deze tegenslag kunnen we positieve ontwikkelingen benoemen die zich dit jaar hebben voorgedaan. We zijn goed in staat geweest ons werk vanuit huis voort te zetten en hebben met succes nieuwe digitale wegen verkend.

CODART is een internationaal netwerk voor conservatoren Nederlandse en Vlaamse kunst in musea wereldwijd. De coronacrisis bracht uitdagingen met zich mee maar bood ons ook de gelegenheid om onze bijna 600 leden in meer dan 40 landen op een andere manier te bedienen, van informatie te voorzien en bij elkaar te brengen. We kijken met voldoening terug op een jaar waarin we voor het eerst een online congres hebben georganiseerd. We realiseerden drie bijzondere CODART*focus* bijeenkomsten (waarvan twee digitaal), twaalf artikelen in CODART*features*, een nieuw format: 'CODART Conversations', diverse webinars, en activiteiten voor onze Friends of CODART Foundation. We hebben verschillende malen aandacht besteed aan het thema diversiteit en inclusiviteit in musea en zetten dit voort. We hebben van de tijd en mogelijkheden gebruik gemaakt bepaalde vernieuwingen en uitbreiding van de CODART website tot stand te brengen. In het najaar begonnen we met het samenstellen van een boek over de CODART Canon: 100 Meesterwerken Nederlandse en Vlaamse kunst 1350-1750. Maar liefst honderd CODART leden werken mee aan dit bijzondere boek, dat een selectie laat zien van hoogtepunten uit de kunstgeschiedenis van de Lage Landen. We kijken zeer uit naar de publicatie door uitgeverij Lannoo in april 2021.

Het jaar begon goed met maar liefst negen nieuwe Institutional Members. Musea die hun steun voor CODART kracht bijzetten in de vorm van een extra financiële bijdrage. Het jaar eindigde tenslotte met het goede nieuws dat CODART voor 2021 een bijzondere financiële bijdrage vanuit Vlaanderen mag ontvangen. We hopen van harte dat deze samenwerking wordt voortgezet ook na 2021. Niet alleen de financiële bijdragen zijn van levensbelang voor CODART, ook laten zij zien dat CODART gewaardeerd wordt en een vaste plaats heeft in het kunsthistorische en museale veld.

Door deze activiteiten bleven CODART leden met elkaar in contact en op de hoogte van de ontwikkelingen in het veld. De activiteiten van CODART spelen een belangrijke rol bij de totstandkoming van internationale samenwerking op het gebied van tentoonstellingen, collectiemobiliteit en onderzoek en zorgen voor meer zichtbaarheid, voor CODART, voor de conservator, en voor ons erfgoed.

De waarde van CODART

CODART is een uniek netwerk van honderden museumconservatoren wereldwijd. Er bestaat geen ander platform waar zij elkaar - persoonlijk en virtueel - kunnen ontmoeten. CODART draagt bij aan de internationale uitwisseling van expertise, kunstwerken, tentoonstellingen en mensen, grote en kleine musea, in Europa en Noord-Amerika, maar ook in Oost-Europa en Latijns-Amerika en tussen al deze landen onderling. De website is uitzonderlijk en biedt een schat aan gegevens die nergens anders op één plek bij elkaar te vinden zijn. De organisatie

geeft op concrete en continue wijze vorm aan de promotie van Nederlandse en Vlaamse kunst in den vreemde. Nederland en Vlaanderen zijn mede dankzij CODART en de leden van het netwerk internationaal zichtbaar.

De resultaten dit afgelopen jaar - zowel kwantitatief als kwalitatief – onderstrepen opnieuw het bestaansrecht van CODART. De focus op de internationale netwerkactiviteiten - fysiek en digitaal - maakt van CODART een zeer krachtige en effectieve organisatie. Dankzij het kleine, efficiënt werkende bureau worden met een minimum aan overheadkosten belangrijke resultaten bereikt voor de internationale uitstraling van de kunst van de Lage Landen. Ook in 2020 was het beleid gericht op het garanderen van de kwaliteit van de kernactiviteiten die museumconservatoren wereldwijd met elkaar verbinden: de website, het jaarcongres en de *focus*bijeenkomsten. De cijfers (een goed bezocht online congres, drie succesvolle *focus*bijeenkomsten, het bereik van de website) laten zien dat hiermee aan een behoefte werd voldaan. Uit de verschillende evaluaties blijkt dat de leden de activiteiten hoog waarderen. In 2020 werd tevens veel aandacht besteed aan nieuwe digitale projecten. Ook werd gewerkt aan het samenstellen van een boek over de CODART Canon.

Samenwerking RKD
De samenwerking met het RKD, dat CODART vanuit de subsidiëring door het ministerie van OCW deels financiert, verdient bijzondere aandacht. Het RKD maakt kennis, onderzoek en informatie over de kunst van de Nederlanden in internationale context wereldwijd toegankelijk voor musea, wetenschap en publiek. CODART, als kleine, slagvaardige, deskundige en zelfstandige organisatie vormt een belangrijke partner bij deze functie. In mei 2018 werd deze samenwerking bevestigd in een dienstverleningsovereenkomst die in 2020 afliep. In 2020 is doorlopend overleg gevoerd over de voortzetting van de samenwerking na dit jaar. Vanaf 2021 vertrekt het RKD, net als de Rijksmusea, uit de BIS en worden alle activiteiten ondergebracht onder de regulering volgens de Erfgoedwet. Dit betekent dat de vierjaarlijkse subsidiestructuur komt te vervallen. Controle vindt voortaan plaats in de vorm van visitaties. In 2019 is besloten dat voor wat onze overeenkomst betreft wordt vastgehouden aan het vierjaarlijkse ritme. Voor de periode 2021-2024 is op het moment van schrijven van dit bestuursverslag nog geen overeenstemming tussen de partijen over de toekomstige samenwerking.

Internationale samenwerking
De samenwerking met Vlaanderen kende een bijzonder hoogtepunt aan het einde van het jaar. In september dienden we een subsidieaanvraag in voor de algemene werking van CODART bij de Vlaamse Overheid. Deze werd half december toegezegd voor het jaar 2021. We ontvingen tevens steun vanuit de Nederlandse Ambassade in Brussel voor het CODART Canon project. In 2020 werd doorlopend contact onderhouden met het Center for Netherlandish Art (CNA) in Boston. Het Centrum zou in 2020 openen tijdens het jubileumjaar van het Museum of Fine Arts in Boston, maar helaas werden door de pandemie ook deze festiviteiten opgeschort. Contacten worden verder onderhouden met de Ambassadeur Internationale Culturele Samenwerking en het Consulaat in New York voor meer verbinding met de Amerikaanse leden.

Friends of CODART Foundation
De Friends of CODART Foundation vormt een onmisbare pijler onder het fundament van CODART. Dankzij de inzet van het bestuur van de Friends wordt CODART gesteund door een aanzienlijke en stabiele groep begunstigers. Zij dragen voor een belangrijk deel bij aan de algemene werking van CODART en zorgen voor een groter budget waarop een beroep kan worden gedaan voor speciale activiteiten. Ook de stevige internationale uitstraling van en *goodwill* voor CODART - met Friends in Nederland, België, Duitsland, Frankrijk, Spanje,

de VS en de UK - is mede aan de Friends te danken. Dankzij een substantiële bijdrage van de Friends konden we in 2020 starten met de publicatie over de CODART Canon. De Coronacrisis heeft in 2020 niet geleid tot opzeggingen of een afname van het resultaat. Voor de Friends wordt een apart jaarverslag opgesteld.

Resultaten en producten

We organiseerden ter vervanging van het jaarcongres - dat eigenlijk van 14-16 juni in Stockholm had moeten plaatsvinden - een **online congres** op diezelfde dagen. Op zondag 14 juni publiceerden we een speech door de directeur van CODART en de eerste editie van CODART Conversations: een opgenomen gesprek via Zoom met vijf conservatoren uit verschillende landen en musea die met elkaar in gesprek gingen over de situatie met betrekking tot COVID-19 en wat de impact is op hun werk als conservator.
Op maandag 15 juni stond de webinar 'The Future of Exhibitions' op het programma. De bijeenkomst startte met statements door Koen Kleijn (hoofdredacteur Ons Amsterdam en kunstcriticus bij De Groene Amsterdammer) en Jacquelyn Coutré (Eleanor Wood Prince Associate Curator of European Painting and Sculpture before 1750 of the Art Institute of Chicago). Na de statements konden de aanwezigen vragen stellen en met elkaar in discussie gaan. Het geheel werd gemodereerd door Quentin Buvelot, senior conservator van het Mauritshuis in Den Haag en voorzitter van de programmacommissie van CODART. Circa 80 personen schreven zich in voor de webinar. De discussie was zeer levendig en vele leden drukten zich enthousiast uit over de bijeenkomst en het feit dat ze elkaar weer konden zien en spreken. Die dag publiceerden we ook een speciale editie van onze rubriek 'Curator in the Spotlight' met Carina Fryklund, conservator schilderijen, prenten en tekeningen voor 1700 bij het Nationalmuseum in Stockholm.
Op dinsdag 16 juni sloten we het congres af met een online Speakers' Corner. Drie CODART leden hadden een bijdrage opgenomen waarin zij een vraag of verzoek voorlegden aan hun collega's en mede-CODART leden, die hierop konden reageren.

"Thank you very much for undertaking so interesting activities which give us, so important in present time, feeling of normality, balance. I hope you understand well what I mean."

Er vonden drie **CODART*focus*** bijeenkomsten plaats in 2020: de eerste rond de tentoonstelling 'Lucas Gassel - Meester van het Landschap' in samenwerking met Museum Helmond en de Contactgroep Vroege Nederlandse Kunst. Deze CODART*focus* vond plaats op maandag 9 maart in Helmond, toen we nog net fysiek bij elkaar konden komen. Met 31 deelnemers bezochten en bespraken we – in een voor het publiek gesloten museum – de tentoonstelling. Na een jarenlange voorbereiding kon eindelijk deze belangrijke tentoonstelling - voor het museum en voor de stad Helmond – openen. Nooit eerder werd een tentoonstelling gewijd aan deze vroege kunstenaar en zeker niet in zijn geboorteplaats. De organisatie van de tentoonstelling had veel voeten in de aarde gehad en het was dan ook des te verdrietiger dat deze moest sluiten na slechts drie dagen open te zijn geweest.

De tweede focusbijeenkomst vond plaats in december en ging over de tentoonstelling 'Hier. Zwart in Rembrandts Tijd' in samenwerking met Museum Het Rembrandthuis in Amsterdam. We namen een gesprek op met de makers van de tentoonstelling, dat deelnemers aan de focus voorafgaande aan de online bijeenkomst konden bekijken. Het opgenomen gesprek werd begeleid door Richard Kofi (kunstenaar, conservator en hoofd programmering bij het Bijlmer Parktheater in Amsterdam). De focusbijeenkomst (in de vorm van een Zoom webinar) werd gemodereerd door CODART lid Heather Hughes (Kemper Assistant Curator of Academic Affairs and Exhibitions, Davis Museum at Wellesley College, Wellesley, MA,

USA). We ontvingen honderd registraties voor de CODART*focus*, waarmee het maximum aantal deelnemers bereikt was. Het uiteindelijk aantal deelnemers lag rond de 60.

In dezelfde maand organiseerden we de CODART*focus* 'Royal Blue and Delft Silver' waarin twee tentoonstellingen centraal stonden: *Koninklijk Blauw. Het mooiste Delfts aardewerk van Willem en Mary* in het Kunstmuseum in Den Haag, en *Zilver. Meesterstukken van Delftse zilversmeden 1590-1800* in Museum Prinsenhof in Delft. De combinatie van deze twee tentoonstellingen bood een uitgelezen kans voor een activiteit met de focus op kunstnijverheid. We hebben zelf opnamen in beide tentoonstellingen gemaakt waarbij Femke Diercks (Hoofd Toegepaste Kunst bij het Rijksmuseum in Amsterdam en lid van de programmacommissie van CODART) met de makers van de tentoonstelling in gesprek ging. De video's werden gebruikt tijdens de online CODART*focus* via Zoom. De deelnemers konden ingaan op de vraagstukken die in de korte filmpjes werden besproken en vragen stellen. Door onze video-opnamen konden we de tentoonstellingen laten zien in een periode dat de musea gesloten waren voor publiek. Ook door deelnemers buiten Nederland werd dit extra gewaardeerd. Aan de CODART*focus* namen 28 CODART leden uit landen deel.

"Thank you for offering these digital events. For Americans who can't travel for health reasons (or whose travel budgets have been slashed), this is a professional lifeline. I am really looking forward to attending both."

Op maandag 1 september vond een webinar plaats dat we organiseerden in samenwerking met het Frans Hals Museum in Haarlem. De zogeheten **Frans Hals lezing** die normaal gezien in de St. Bavo kerk in Haarlem zou worden georganiseerd werd nu vervangen door een online programma met sprekers Norbert Middelkoop (conservator schilder-, prent- en tekenkunst bij het Amsterdam Museum) en Steven Nadler (Professor en schrijver van een biografie over Frans Hals). Moderator was Marrigje Rikken (Hoofd Collecties van het Frans Hals Museum). Circa 222 personen namen deel aan de online bijeenkomst.

De **website** is en blijft één van de kernproducten van CODART: een unieke bron van informatie voor conservatoren en andere geïnteresseerden in Nederlandse en Vlaamse kunst over de hele wereld. Ook in 2020 bediende CODART met de website een breed internationaal publiek van liefhebbers van kunst uit de Nederlanden. De website biedt ruimte voor de inhoudelijke achtergrond van onze activiteiten en geeft de algemene bezoeker op een aantrekkelijke wijze toegang tot Nederlandse en Vlaamse kunst wereldwijd via bijvoorbeeld nieuwsberichten en de tentoonstellingsagenda. De ledenpagina's worden voortdurend bijgehouden. Nergens anders vinden bezoekers een meer up-to-date overzicht van wie waar werkt en hoe men de conservator kan bereiken. In 2020 voegden we de pagina 'CODART at Home' toe waar we de leden en bezoekers van de website op de hoogte hielden van de laatste ontwikkelingen in het veld met betrekking tot de coronacrisis en we een zorgvuldig geselecteerd overzicht boden (en nog steeds bieden) van het diverse online aanbod dat sinds maart 2020 een enorme groei heeft gekend. We gaan nog steeds door met het verzamelen van collectiebeschrijvingen voor de museumpagina's. In mei werd een eerste reeks gepubliceerd waarbij vijftig beschrijvingen van Amerikaanse museale collecties online werden geplaatst. Later in het jaar werden nog eens 50 beschrijvingen van collecties in Midden-Europa toegevoegd.
Ondanks dat CODART in 2020 bijna geen fysieke bijeenkomsten heeft kunnen organiseren en er beduidend minder tentoonstellingen waren om over te berichten is het bezoekersaantal aan de website stabiel gebleven.

Via de sociale media Twitter, LinkedIn en Facebook werd een groter publiek bereikt. In 2019 werd aan dit rijtje Instagram toegevoegd waarvan de aanhang in 2020 meer dan verdubbeld is.

"A big thank you for this site that feeds my love of art even when I cannot travel to enjoy it. Thanks for all the hard work. The Rembrandt article was amazing!"

Met het publicatieplatform **CODART*features*** bereiken we een groter publiek dan alleen onze leden. Elke maand verschijnt een nieuw artikel waarin we ingaan op een actueel onderwerp dat leeft onder conservatoren, of we belichten een collectie Nederlandse en Vlaamse kunst. De CODART*features* wordt inhoudelijk ondersteund door een internationale redactie bestaande uit vijf CODART leden.
In de rubriek Curator in the Spotlight publiceren we elk kwartaal een nieuw artikel, geschreven door een lid van CODART over zijn of haar achtergrond en carrière.

In 2019 werd aan de hand van een stemming (eerst door de leden, vervolgens door het publiek) de **CODART Canon** opgesteld, een overzicht van honderd meesterwerken Nederlandse en Vlaamse kunst in musea wereldwijd. In 2020 zijn we gestart met deel twee van het CODART Canon project: het samenstellen van een publicatie, die in april 2021 wordt uitgebracht door Uitgeverij Lannoo en het maken van een nieuwe en uitgebreidere Canon website. Dit tweede deel van het CODART Canon project wordt financieel ondersteund door de Friends of CODART Foundation en de Nederlandse Ambassade in Brussel.

In het kader van de netwerkversterking en versteviging van het particulier mecenaat organiseerden wij i.s.m. de **Friends of CODART Foundation** diverse activiteiten. In januari konden wij al onze vrienden – Donors, Patrons en Business Sponsors - een bijeenkomst aanbieden in Brussel op kunstbeurs BRAFA. We organiseerden daar tevens een Art Talk. Deze werd op ons verzoek verzorgd door Till-Holger Borchert, directeur van Musea Brugge en mede-conservator van de tentoonstelling 'Van Eyck. Een Optische Revolutie', die diezelfde dag opende in Gent en het onderwerp was van de lezing. De jaarlijkse Patrons Salon vond voor de negende keer plaats in het MECC in Maastricht tijdens TEFAF op zaterdag 7 maart. Het thema luidde: *Changing Perspectives.* Een verslag van deze bijeenkomst is beschikbaar op de CODART website en werd gepubliceerd in de jaarlijkse nieuwsbrief van de Friends. Op 28 oktober organiseerde we i.s.m. de American Friends of the Mauritshuis een webinar getiteld *Reassessing Rembrandt in the Mauritshuis*, waar 238 mensen aan deelnamen.

In cijfers: het aantal leden bedraagt 536 en het aantal geassocieerde leden 53, afkomstig uit 40 landen. Aan de eerste CODART webinar namen 80 leden deel. Aan de drie focusbijeenkomsten namen in totaal 119 personen deel uit 8 landen. CODART*features* bereikte in totaal ruim 16.000 bezoekers. Twaalf artikelen werden gepubliceerd via CODART*features*. De consultatie van de website bedroeg meer dan 700 bezoekers per dag. Het aantal volgers van CODART via de sociale media passeerde dit jaar de 10.000. Een prachtige mijlpaal!

Voor verdere specificatie dient het bijgevoegde prestatie-overzicht.

Exploitatieresultaat en financiële positie

Door extra inkomsten dankzij nieuwe Institutional Members en diverse kosten die uitbleven door de COVID-19 pandemie (kosten voor reizen, bijeenkomsten etc.) kon het jaar in balans worden afgesloten.

In het kader van het cultureel ondernemerschap heeft CODART de laatste jaren met succes eigen inkomsten geworven door:

1. de congresbijdrage sterk te verhogen (van 85 euro in 2009 tot 375 euro in 2019). De kosten voor congres en focusbijeenkomsten worden deels respectievelijk geheel door de deelnemers zelf gedragen;
2. ledencontributie (€ 75 per jaar) te innen voor de algemene werking van CODART (sinds 2009) en verplicht te stellen sinds 2015;
3. musea de mogelijkheid te geven om *Institutional Member* te worden (€ 1000 per jaar);
4. met de Stichting Friends of CODART Foundation begunstigers in Europa en de VS te werven, t.b.v. de versterking van het maatschappelijke draagvlak en de externe fondsenwerving;
5. de voortzetting van de werving van extra projectgelden voor de langere termijn, zoals voor website-ontwikkelingen en congresdeelname van leden uit musea die hier de middelen niet voor hebben.

Bij bepaalde projecten kan er een beroep worden gedaan op de Friends of CODART Foundation. Bij tegenvallende inkomsten wordt gezocht naar andere externe fondsen voor ondersteuning van onderdelen van activiteiten.

De vereniging zonder winstoogmerk Vlaamse Kunstcollectie, een samenwerkingsverband van vijf belangrijke musea in Vlaanderen, ondersteunt CODART al jaren met een institutionele bijdrage (€ 5000 per jaar). De institutionele banden tussen Nederland en Vlaanderen binnen CODART bleven intussen onverminderd sterk. Zowel het bestuur als de diverse commissies zijn Nederlands-Vlaams van samenstelling.

Overige reflecties

Het bestuur van CODART kent de *Governance Code Cultuur* (2019) en streeft de acht principes hiervan na:

1. De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren.
2. De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan (‘pas toe én leg uit’). Het bestuur-model, waarvoor bij de oprichting van CODART is gekozen, wordt tussentijds geëvalueerd. Er is momenteel geen aanleiding om dit model te herzien.
3. Bestuursleden zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.
4. Bestuursleden zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar. Het bestuur vergadert minstens drie keer per jaar, daarnaast vinden indien nodig extra overleggen plaats. Het bestuur ziet toe op het naleven van de regels voor jaarverslag, jaarrekening en andere financiële rapportages.
5. Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie. Er vindt jaarlijks een

functioneringsgesprek plaats met de directeur. Verslagen hiervan bevinden zich bij de bestuursvoorzitter;

6. Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie. Rechtspositie en bezoldiging van de organisatie is geregeld via de Museum CAO.
7. Het bestuur is verantwoordelijk voor het eigen functioneren. In een reglement legt het bestuur de onderlinge taakverdeling en werkwijze vast. De voorzitter bewaakt het goed functioneren van het bestuur, collectief en individueel. De voorzitter is eerstverantwoordelijke voor de evaluatie van het bestuur. De organisatie zorgt voor een goede ondersteuning van de voorzitter. De leden van het bestuur ontvangen – behalve incidenteel reiskostenvergoeding - geen vergoeding.
8. Het bestuur is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid. Het is evenwichtig qua opbouw in leeftijd en geslacht. Het bestuur is Nederlands-Vlaams van samenstelling. In het bestuursprofiel zijn verschillende kwaliteiten en hoedanigheden vastgelegd die in het bestuur vertegenwoordigd moeten zijn. De maximale zittingstermijn is tweemaal vier jaar.

Een uitgebreide beschrijving van de acht principes inclusief aanbevelingen zijn verder te lezen op de website www.cultuur-ondernemen.nl.
Het bestuur conformeert zich aan de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Verdere informatie over de bezoldiging van de directeur is opgenomen in de jaarrekening.

SAMENSTELLING BESTUUR, PERSONEEL & COMMISSIES

Bestuur

- Judith van Kranendonk, *voorzitter* sinds 01-04-13 tot 30-04-21 (niet herkiesbaar)
  voormalig directeur-generaal cultuur en media van het Ministerie van OCW
  nevenfuncties o.a. vz Raad van Toezicht van Het Nieuwe Instituut te Rotterdam; Lid van het Bestuur van het Cobra Museum te Amstelveen; vz Raad van Toezicht van de Rietveld Academie te Amsterdam
- Erik van Ginkel, *secr.-penningmeester* sinds 01-04-13 tot 30-04-21 (niet herkiesbaar)
  zakelijk directeur van het Rijksmuseum, Amsterdam
  nevenfuncties o.a. vice-vz Museumvereniging en Stichting Museumkaart; bestuurslid Fundaçion Han Nefkens, Barcelona; bestuurslid Nederlandse Dansdagen, vice-vz van het Amsterdams Fonds voor de Kunst
- Nico van Hout, *lid* sinds 01-09-20 tot 01-09-24 (herkiesbaar)
  hoofd collectieonderzoek en conservator schilderijen zeventiende eeuw, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen
- Elsje Janssen, *lid* sinds 24-04-17 tot 01-09-20
  wetenschappelijk directeur Collecties, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Antwerpen
  nevenfuncties o.a. directielid Vlaamse Kunstcollectie (VKC); lid wetenschappelijke raad Modemuseum Antwerpen (MoMu); lid wetenschappelijke raad Fotomuseum Antwerpen (FoMu); lid Raad van Bestuur FARO, Vlaams Steunpunt voor Cultureel Erfgoed vzw
- Thomas Leysen, *lid* sinds 01-12-12 tot 31-12-20 (niet herkiesbaar)
  voorzitter van de raden van bestuur van Mediahuis, Corelio en Umicore. Tot 2020 vz KBC Groep.
  nevenfuncties o.a. vz Rubenianum, Antwerpen, vz Koning Boudewijnstichting
- Marjan Scharloo, *lid* sinds 01-10-16 tot 30-09-20 (herkiesbaar)
  directeur Teylers Museum, Haarlem
  nevenfuncties bestuurslid Museumvereniging (tot 19 november 2018); Stichting Museumkaart (tot 19 november 2018), lid Raad van Toezicht Vfonds, lid Curatorium Teylers Leerstoelen Universiteit Leiden, lid benoemingscommissie Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen.

Elsje Janssen nam afscheid van het bestuur dit jaar i.v.m. een nieuwe, niet museale betrekking. Zij werd opgevolgd door Nico van Hout. De termijn van Thomas Leysen eindigde in 2020. Hij wordt per januari 2021 opgevolgd door Gautier Platteau, partner en uitgever bij Hannibal Books uit Veurne in België.

Personeel

Maartje Beekman, *directeur*	sinds 1 januari 2011 (0,89 fte) *(directeur per 1 maart 2019)*
Dennis Driessen, *webmaster*	sinds 1 november 2014 (0,78 fte)
Brenda Eijkenaar, *coördinator financiën en bureau*	sinds 1 augustus 2008 (0,67 fte) (0,44 fte per 1 mei 2020)
Marijn Everaarts, *coördinator activiteiten*	sinds 1 februari 2015 (0,67 fte) (0,89 sinds 1 maart 2020)
Rosalie van Gulick, *coördinator publicaties en Friends of CODART*	sinds 1 april 2019 (0,67 fte) (0,89 fte sinds september 2020)
Marie Mundigler, *stagiaire projectmedewerker*	van 20 januari tot 20 juli 2020 (0,67 fte) van 1 oktober t/m 31 december 2020 (0,22 fte)

Commissies

De commissies spelen een belangrijke rol binnen CODART. Bij de samenstelling van alle commissies wordt met name gelet op geografische spreiding, man-vrouw verdeling en een goede vertegenwoordiging van alle specialisaties.

Programma Commissie (adviseert over activiteiten en criteria toelating leden)

- Quentin Buvelot, *senior conservator, Mauritshuis, Den Haag (voorzitter)*
- Sabine Craft-Giepmans*, hoofd Onderzoek en Ontwikkeling, RKD -Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis, Den Haag*
- Marjan Debaene, *hoofd collectie-afdeling, M Leuven*
- Femke Diercks*, hoofd Toegepaste kunst, Rijksmuseum Amsterdam*
- Adam Eaker, *assistent conservator, Metropolitan Museum of Art, New York*
- Valérie Herremans*, conservator Beeldhouwkunst, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen*
- Stephan Kemperdick*, conservator Vroeg Nederlandse en Vroeg Duitse Schilderkunst, Gemäldegalerie, Staatliche Museen zu Berlin*
- Micha Leeflang, *conservator middeleeuwen, Museum Catharijneconvent, Utrecht*
- Matthias Ubl*, conservator Vroege Nederlandse en Duitse schilderkunst en glas-in-lood, Rijksmuseum, Amsterdam*
- Joris Van Grieken*, conservator Prenten en Tekeningen, Koninklijke Bibliotheek van België, Brussel*

Valérie Herremans nam afscheid begin 2020 wegens een verandering van baan. Zij werd opgevolgd door Marjan Debaene. Matthias Ubl verliet de commissie vanwege het verstrijken van zijn termijn in maart. Hij werd vervangen door Micha Leeflang. We verwelkomden Adam Eaker als nieuw lid van de commissie om de banden met onze leden in de VS te versterken.

Website Commissie (adviseert over website-inhoud en website-projecten)

- Christi Klinkert, *conservator, Stedelijk Museum Alkmaar (voorzitter)*
- Ellis Dullaart, *conservator oude Nederlandse en Vlaamse schilderkunst, RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis, Den Haag*
- Ebelien Pondaag, *consultant interactive media, UMC, Utrecht*
- Ruud Priem, *conservator internationale collecties, Musée National d'Histoire et d'Art in Luxemburg, Luxemburg*
- Edith Schreurs, *consultant Online Media, Van Gogh Museum, Amsterdam*
- Ilona van Tuinen, *conservator tekeningen, Rijksmuseum Amsterdam*

Christi Klinkert droeg het stokje als voorzitter van de commissie over aan Ellis Dullaart en verliet

de commissie omdat haar tweede en laatste termijn afliep. Edith Schreurs nam na haar eerste termijn afscheid omdat zij zich volledig moest toeleggen op de aanstaande vernieuwing van de website van het Van Gogh museum. Bart Fransen (KIK/IRPA, Brussel) en Thijs de Raedt (Rijksmuseum Twenthe) traden toe als nieuw lid.

Redactie CODART*features*

- Bart Cornelis, *conservator Nederlandse en Vlaamse Schilderkunst 1600-1800, The National Gallery, Londen*
- Jacquelyn Coutré, *Eleanor Wood Prince Associate Curator of European Painting and Sculpture before 1750, Art Institute of Chicago, Chicago*
- Michiel Franken, *conservator Technische Documentatie/Rembrandt en Rembrandt school, RKD - Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis, Den Haag*
- Anne van Oosterwijk, *Hoofd Collecties, Musea Brugge, Brugge*
- Vanessa Paumen, *coördinator van het Flemish Research Center for the Arts in the Burgundian Netherlands, Brugge*
- Cécile Tainturier, *conservator, Fondation Custodia, Collectie Frits Lugt, Parijs*

We namen in 2020 afscheid van Vanessa Paumen, wier termijn afliep. Anne van Oosterwijk en Bart Cornelis traden toe tot de redactie als nieuwe leden.

Tot slot wil het bestuur op deze plaats zijn lof uitspreken aan het team van CODART voor de behaalde resultaten.

Namens het bestuur,

Judith van Kranendonk, voorzitter

JAARREKENING 2020

Stichting CODART
Den Haag

1 BALANS PER 31 DECEMBER 2020

		31-12-20		31-12-19	
		€	€	€	€
ACTIVA					
Vlottende activa					
Vorderingen	(1)	34.973		30.901	
Liquide middelen	(2)	55.824		10.889	
			90.797		41.790
			90.797		41.790

Den Haag,

Mevrouw Drs. J.A. van Kranendonk

De heer Mr. K.E. van Ginkel

		31-12-20		31-12-19	
		€	€	€	€
PASSIVA					
Eigen vermogen	(3)				
Algemene reserve		11.274		11.274	
Bestemmingsreserve		-		-	
			11.274		11.274
Kortlopende schulden	(4)				
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		-		-	
Belasting en premies sociale verzekeringen		11.335		10.700	
Overige schulden		5.995		5.995	
Overlopende passiva		62.193		13.821	
			79.523		30.516
			90.797		41.790

Den Haag,

Mevrouw Drs. J.A. van Kranendonk

De heer Mr. K.E. van Ginkel

2 FUNCTIONELE EXPLOITATIEREKENING 2020

		2020 realisatie	2020 begroting	2019 realisatie
		€	€	€
BATEN				
Directe opbrengsten	(5)	66.946	86.250	93.366
Bijdrage RKD	(6)	200.933	194.980	199.500
Overige subsidies/bijdragen	(7)	25.000	20.470	36.388
Totale baten		292.879	301.700	329.254
LASTEN				
Beheerslasten personeel	(8)	34.934	33.945	35.017
Beheerslasten materieel	(9)	9.884	12.850	12.177
Activiteitenlasten personeel	(10)	197.907	193.105	198.430
Activiteitenlasten materieel	(11)	50.155	61.800	84.633
Totale lasten		292.880	301.700	330.257
Afronding		-1		-3
Saldo uit gewone bedrijfsuitvoering		0	-	0
			-	
Saldo rentebaten/-lasten			-	
Exploitatie resultaat		0	-	0
Bestemmingsreserve		-	-	-
Bestemmingsreserve netwerkactiviteiten		-	-	-
Algemene reserve		-	-	-
		-	-	-

Den Haag

Mevrouw Drs. J.A. van Kranendonk

De heer Mr. K.E. van Ginkel

3 KASSTROOMOVERZICHT 2020

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2020	
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat		0
Aanpassing voor:		
Veranderingen in het werkkapitaal:		
Mutatie vorderingen	-4.072	
Mutatie kortlopende schulden (exclusief kortlopend deel van de langlopende schulden)	49.007	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		44.935
Kasstroom uit operationele activiteiten		44.935

3.1 Samenstelling geldmiddelen

	2020	
	€	€
Liquide middelen per 1 januari	10.889	
Mutatie liquide middelen boekjaar	44.935	
Geldmiddelen per 31 december		55.824

4 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaglegging voor kleine rechtspersonen RJ 640, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving, voorzover deze niet afwijken van de aanwijzingen in het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). De jaarrekening is opgesteld in euro's. De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op de historische kosten en kostprijzen.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VOOR DE BALANS

Vorderingen

Voor zover nodig is op de vorderingen een voorziening wegens oninbaarheid in mindering gebracht.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Ten aanzien van de posten begrepen in het exploitatiesaldo geldt dat baten zijn opgenomen indien en voor zover zij in het boekjaar zijn verwezenlijkt en dat met lasten is rekening gehouden op basis van historische uitgaveprijs die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar.

Baten

Onder baten wordt verstaan de in het verslagjaar ontvangen subsidiegelden alsmede de aan derden in rekening gebrachte bedragen voor geleverde goederen en diensten, exclusief

Lasten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

VLOTTENDE ACTIVA

1. Vorderingen

Van de verantwoorde vorderingen heeft geen bedrag een looptijd van meer dan één jaar.

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Handelsdebiteuren		
Handelsdebiteuren	943	5.802
	943	5.802
Overige vorderingen		
Vooruitbetaalde posten	-	4.989
Te ontvangen posten	34.030	20.110
	34.030	25.099
Overlopende activa		

2. Liquide middelen

ABN AMRO Bank N.V.	50.620	9.075
Paypal	4.582	1.192
Kas	622	622
	55.824	10.889

De liquide middelen zijn vrij opneembaar

	31-12-20	31-12-19
	€	€
3. Eigen vermogen		
Bestemmingsreserve	-	-
Algemene reserve	11.274	11.274
	11.274	11.274

Toelichting resultaatbestemming

Conform het handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen is een bestemmingsreserve gevormd. Positieve resultaten dienen, voor zover toe te rekenen aan niet bestede OCW subsidie, te worden toegevoegd aan een bestemmingsreserve. Na afloop van de subsidieperiode kan worden besloten in te stemmen met de aanwending van het saldo in een volgende periode indien overeengekomen prestaties kwalitatief en kwantitatief zijn gerealiseerd.

	31-12-20	31-12-19
	€	€
Bestemmingsreserve		
Bestemmingsreserve	-	-

	2020	2019
	€	€
Bestemmingsreserve		
Stand per 1 januari	0	0
Ontrekking, naar algemene reserve		
Resultaatbestemming	0	0
Stand per 31 december	0	0

	2020	2019
	€	€
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	11.274	11.274
Resultaatbestemming	0	0
Stand per 31 december	11.274	11.274

4. Kortlopende schulden

	31-12-20	31-12-19
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	-	-
Belasting en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	11.335	10.700
	11.335	10.700
Overige schulden		
Vakantiegeld en vakantiedagen	5.995	5.995
	5.995	5.995
Overlopende passiva		
Vooruitontvangen bijdragen	50.000	4.390
Nog te betalen posten	12.193	9.432
	62.193	13.822

6 TOELICHTING OP DE FUNCTIONELE EXPLOITATIEREKENING OVER 2020

	2020 realisatie	2020 begroting	2019 realisatie
	€	€	€
5. Directe opbrengsten			
Overige inkomsten			
Jaarcongres bijdrage deelnemers	-	33.000	32.597
CODARTfocus	970	2.000	3.901
CODART symposium	-		863
Ledenbijdragen	52.024	35.000	44.046
Bijdrage Friends - organisatiekosten	13.952	16.250	12.959
Diverse lasten	-	-	-
	66.946	86.250	94.366
6. Subsidie OCW			
Meerjarige bijdrage RKD	199.500	194.980	189.522
Loon en prijsbijstelling 2018		-	4.522
Loon en prijsbijstelling 2019		-	5.456
Loon en prijsbijstelling 2020	1.433	-	-
	200.933	194.980	199.500
7. Overige subsidies/bijdragen			
Subsidie Vlaamse Kunstcollectie	5.000	5.000	5.000
Donatie Friends aan CODART projecten	-	15.000	12.355
Bijdrage Friends	-	470	4.033
Bijdrage Symposium - Friends	-	-	5.000
Bijdrage Canon project - Friends	15.000	-	10.000
Bijdrage Canon project - Nederlandse Ambassade België	5.000	-	-
	25.000	20.470	36.388
	292.879	301.700	330.254

	2020 realisatie	2020 begroting	2019 realisatie
	€	€	€
Lasten			
8. *Beheerslasten personeel*			
Zakelijke leiding			
Salarissen	34.338	32.895	32.759
Thuiswerkvergoeding	214	-	-
Reiskosten woon-werk	233	750	1.071
Opleidingskosten	-	225	507
Overige personeelskosten	149	75	680
Totaal beheerslasten personeel	34.934	33.945	35.017
9. *Beheerslasten materieel*			
Kantoorkosten			
Kantoorbenodigdheden/drukwerk	566	1.000	2.951
Porti	1.129	1.000	375
Printer- en licentiekosten	-	1.650	140
Juridische ondersteuning	3.303	500	-
Administratiekosten	1.912	2.000	2.193
Reis- en verblijfskosten directeur	850	2.500	3.435
Vergaderkosten/bijeenkomsten bestuur	75	2.000	363
Overige algemene bedrijfskosten	2.049	2.200	2.720
Totaal beheerslasten materieel	9.884	12.850	12.177

	2020 realisatie	2020 begroting	2019 realisatie
	€	€	€
10. *Activiteitenlasten personeel*			
Lasten personeel			
Salarissen	194.579	186.405	185.635
Thuiswerkvergoeding	1.213	-	-
Reiskosten woon-werk	1.271	5.000	6.068
Opleidingskosten	-	1.275	2.871
Overige personeelskosten	844	425	3.856
Totaal activiteitenlasten personeel	197.907	193.105	198.430
11. *Activiteitenlasten materieel*			
Activiteitenkosten			
Jaarcongres	2.975	30.000	31.507
Internationale deelname	-	5.000	2.355
Commissies	268	3.000	880
Communicatie en fondsenwerving	-	1.500	4.938
CODARTfocus	2.655	1.500	2.417
	5.898	41.000	42.097
Internetactiviteiten			
Onderhoud & Ontwikkeling	13.851	14.800	19.690
	13.851	14.800	19.690
Canon project			
Ontwikkeling Canon	-	-	11.686
Publicatie	23.772	-	-
Symposium	-	-	5.466
	23.772	0	17.152
Publicaties			
Vertalingen	1.044	2.500	2.403
Ontwikkeling	5.590	3.500	3.291
	6.634	6.000	5.694
Totaal activiteitenlasten materieel	50.155	61.800	84.633

BIJLAGE

Prestatieoverzicht: CODART in cijfers 2010-2020

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	**2020**
Aantal leden	519	537	554	580	569	573	572	565	561	531	536
Aantal associates	79	80	84	92	98	87	80	73	73	48	53
Aantal vertegenwoordigde landen	40	41	40	40	41	41	41	40	41	41	40
Aantal deelnemers congres[1]	126	108	135	140	136	122	136	113	137	106	x
Aantal op het congres vertegenwoordigde landen	20	18	23	24	20	21	24	17	17	15	x
Aantal deelnemers studiereis of focus[2]	29	30/43	28	87	42	78	115	90	129	74	26[3]
Aantal op studiereis/focus vertegenwoordigde landen	8	3/7	8	9	13	12	13	10	15	10	5
Aantal publicaties/ gepubliceerde CODART*features*[4]	2	1	2	2	2	2	1	1	1	4	12
Aantal lezers CODART publicaties[5]	1.000	1.000	2.800	9.920	15.809	19.803	32.654	22.066	12.516	15.788	16.582
Aantal abonnees CODART*features*[6]	-	-	-	-	-	-	-	-	2.972	2.761	2.972
Aantal lezers Curator in the Spotlight[7]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.222
Gemiddeld aantal websitebezoekers per dag	898	853	900	750	800	890	800	690	630	729	707
Aantal verstuurde nieuwsberichten	98	161	154	134	122	136	134	120	130	141	129
Aantal verstuurde e-mail notifications	251	231	220	204	159	226	229	238	247	187	174
Aantal abonnees e-mail notification service	1.522	1.742	1.923	2.248	2.272	2.573	2.387	2.952	2.944	2.699	3.091
Aantal abonnees News[8]	1.914	2.121	2.298	2.603	2.613	2.819	2.769	3.287	3.269	2.916	2.884
Aantal vind-ik-leuks Facebook	133	323	657	1.048	1.525	2.063	2.576	2.907	3.181	3.336	3.497
Aantal volgers Twitter	269	850	1.321	1.835	2.203	2.487	2.704	2.947	3.128	3.238	3.410
Aantal volgers LinkedIn	62	217	319	560	910	1.329	1.477	1.517	1.692	2.286	2.524
Aantal volgers Instagram	-	-	-	-	-	-	-	-	-	482	1.003

[1] Het maximum aantal deelnemers werd in 2009 op 140 gesteld. Hieraan is sindsdien vastgehouden.

[2] Aantal “meereizende” conservatoren. Conservatoren ontvangende instellingen niet meegeteld.

[3] Het aantal betreft de CODART*focus* Helmond; de enige ‘fysieke’ focus die we in 2020 konden organiseren.

[4] Het aantal in 2019 staat voor drie artikelen in CODART*features* plus de publicatie Celebrating Gerdien (7 artikelen). T/m 2012 betreft het edities van de Courant, daarna tot 2019 van het eZine.

[5] Tot en met 2012 betreft het de oplage van de CODART Courant. Van 2012 tot en met oktober 2019 betreft het aantallen bezoekers van het CODART eZIne, inclusief de bijzondere publicatie *Celebrating Gerdien* in maart 2019. Vanaf oktober 2019 betreft het aantallen bezoekers van de CODART*features*.

[6] Voorheen aantal abonnees op berichtenservice van het eZine. Deze zijn overgenomen bij de overgang naar CODART*features* in 2019. Eerdere jaren is aantal niet vastgelegd.

[7] Aantal lezers van de CITS is eerder niet bijgehouden en opgenomen in dit overzicht. In 2021 werden vier artikelen gepubliceerd in deze rubriek.

[8] Vanaf 2016 worden alleen de geabonneerde e-mailadressen geteld. In voorgaande jaren werden ook abonnees meegeteld die zich voor de service hadden afgemeld. In 2019 is het bestand opgeschoond.

Prestatieoverzicht: online activiteiten 2020

Activiteit	**Aanmeldingen**	**Deelnemers**	**Kijkers / Lezers**
Congress Online			
- Word from the director	-	-	47
- Webinar ‘The Future of Exhibitions’ (live)	-	80	-
- Webinar ‘The Future of Exhibitions’ (opname)	-	-	66
- Speakers’ Corner	-	-	188
- CODART Conversations (deel I en II)	-	-	395
Frans Hals Lecture (live)	312	222	-
Frans Hals Lecture (opname)	-	-	304
CODART*focus* Black in Rembrandt’s Time	102	63	-
- Opgenomen gesprek vooraf	-	-	151
- Opname van de focus	-	-	14
CODART*focus* Delft Blue and Royal Silver	30	32	-
- Opname van de focus	-	-	14
Webinar ‘Reassessing Rembrandt in the Mauritshuis collection’ (i.s.m. American Friends of the Mauritshuis)	348	238	232